

La revolució de les dones

Avui les dones tenen un paper decisiu dins de la indústria de la pornografia. La novetat és que ja no destaquen només com a actrius, sinó com a directores, un paper que fins fa poc copaven els homes. I, precisament, dues de les noves realitzadores més reconegudes, Bibian Norai i Sandra Uve, són catalanes.

De les gairebé cent pel·lícules presentades a concurs al passat Festival de Cinema Eròtic de Barcelona, una dotzena estaven signades per dones. Algunes eren de directores amb un grapat de films a l'esquena, com ara les antigues estrelles del porno Veronica Hart o Anita Rinaldi, d'altres eren *operae primae* d'actrius en actiu, cas de l'hongaresa Rita Faltoyano o Stacy Silver, o obres de veteranes realitzadores que treballen al costat dels seus mentors, com ara Jenny Forte, l'esposa de l'italià Mario Salieri. Però l'aspecte més destacat d'aquesta revolució de les dones de què va deixar testimoni el principal certamen de cinema X europeu és que dues de les noves realitzadores, les que més reconeixement aconseguiren del jurat, eren catalanes.

La tarragonina Bibian Norai va guanyar el premi del públic a la millor directora pel seu treball a *Mis ocultas fantasías* i *Mis perversiones*, les seues dues primeres pel·lícules com a directora després d'una àmplia trajectòria com a actriu porno i d'haver-se convertit, en els últims temps, en una de les poques estrelles del cinema X que ha traspasat la difícil frontera que separa el cinema convencional del porno. Norai ha participat ja en cinc pel·lícules de distribució comercial, la majoria de les quals en petits papers, i ha demostrat la seua capacitat dramàtica en cintes com ara *Cien maneras de acabar con el amor*, del madrileny d'origen valencià Vicente Pérez Herrero; *Lo mejor que le puede pasar a un crua-*

sán, del català Paco Mir, o *Yo, puta*, de la directora valenciana María Lidón, "Luna".

El cas de Bibian Norai és anacrònic en un món tan fugaç com el de les estrelles del porno. Va debutar com a actriu als 32 anys, una edat en què la majoria de les actrius ja estan jubilades, arrossegades per la gossèria de les joves provinents dels països de l'est d'Europa. En només quatre anys i amb un centenar de pel·lícules, Norai va superar l'handicap de l'edat amb un ofici impropri d'una recent arribada al gènere. L'any passat, el jurat del Festival de Cinema Eròtic de Barcelona la va triar com la millor actriu de l'estat de l'any per la seua participació a *The Fetish Garden*, de José María Ponce. Enguany, fins i tot optava als premis a la millor actriu de repartiment per *Viajes y fantasías* i al millor director de l'estat per *Mis perversiones*.

I és que Norai va decidir canviar de costat de la càmera a començament de 2004, i va fer-se directora. Ho va fer per "donar un missatge que les pel·lícules porno que es fan ara no tenen", segons la seua confessió. Les pel·lícules de Norai parlen dels problemes de les dones i de la sensibilitat femenina davant el sexe, una qüestió que ella mateixa ha experimentat a la seua vida quan va ficar-se al món del porno. "Em vaig adonar que, als 32 anys, tenia la maduresa suficient per llançar-me a participar en pel·lícules X, i com que el sexe té molt a veure amb la maduresa de cervell, crec que ho vaig fer en el moment idoni", diu abans de reconèixer

que, anys enrere, havia estat "molt covarda" per no gosar fer aquell pas. Ara vol aportar, des de la seua particular visió darrere de la càmera, "una altra manera d'entendre les relacions sexuals, que no caiga en el tòpic que se sol veure en els pornos que veiem tothora".

L'altra cara de la moneda és Sandra Uve, l'altra directora catalana de porno. Mai no ha estat actriu, ni de cinema X ni de pel·lícules convencionals, i la seua afeció pel porno té un origen periodístic i sentimental. Sandra, barcelonina de 32 anys, és d'aquells fenòmens mediàtics que sorgiren al caliu de les dotze edicions del Festival de Cinema Eròtic de Barcelona. Ha treballat en diferents mit-

jans de comunicació, ha escrit guions per a cinema i televisió, ha dibuixat còmics i va ser una de les responsables d'aquella joia televisiva que va enlluernar les nits al Canal 33 i que s'anomenava *Toon Toon*. Quan només tenia 27 anys i era una periodista habitual a la cita anual amb el porno de Barcelona, l'empresa AZ Multimedia li va proposar escriure el guió d'un film X. Va acabar dirigint-lo i es va convertir en la primera directora de l'edat moderna del porno català per culpa d'*Àngel de noche*, "un homenatge a Jesús Franco en clau videoclip", segons la seua definició, en la qual va participar un elenc que, uns anys després, es compta entre el més destacat del porno europeu, com ara Toni Ribas, Max Cortés o Sophie Evans.

Cinc anys després d'aquella experiència, Sandra no havia oblidat els seus contactes amb el món del porno, però pensava que la seua carrera com a directora es quedaria en només un film. A banda de les col·laboracions periodístiques, Sandra va treballar fent els *making-off* (reportatges sobre el rodatge) de dues pel·lícules produïdes per la firma catalana International Film Grup, que dirigeix Sal-

vador Diago. El seu talent no va passar desapercebut per al productor català i Sandra va assolir una segona oportunitat. El resultat és *616 DF: El diablo español contra las luchadoras del Este*, un film atípic dins del panorama del porno mundial no sols per la insòlita concepció del sexe de la directora barcelonina, sinó també per les múltiples referències culturals i contraculturals que conté.

Lluitadors mexicans, rockers, *groupies* i bandes de mafioses es barregen sota una estètica pop que aporta un important avanç dins de les estructures d'un gènere anquilosat en els darrers anys per culpa de la invasió de les pel·lícules del subgènere *gonzo*, aquell en què el director filma, càmera en mà, les trobades sexuals

Sandra Uve mai no ha estat actriu. La seua afeció és periodística i sentimental

La narració audiovisual pornogràfica ja no és sols dels homes, ja que les directors de pel·lícules de sexe explícit comencen a tenir un espai ben definit en la indústria. A l'esquerra, Bibian Norai, i, a la dreta, Sandra Uve.

sense cap tipus d'excusa argumental. "És un homenatge a les pel·lícules de lluitadors dels anys cinquanta i seixanta rodades a Mèxic. M'agraden molt aquelles pel·lícules 'amb colors', com ara *Santo y Blue Demon contra Dràcula y El Hombre Lobo* o *Santo en el hacha diabólica*", diu la directora catalana, qui va veure reconeguda la seua tasca a Barcelona amb el premi al millor guió, també escrit per ella.

Porno per tothom. Es podria pensar que dues dones fent porno fan un cinema X orientat cap al públic femení. Però cap de les dues directors catalanes pensa que hi haja cap "porno per a dones". "Jo hi estic en contra, de fer un porno només per a dones. Em sembla una bestiesa. N'és un altre reducte més, com dir que es fa porno per a gais o lesbianes. Tu ets una persona, i si et posa calenta una pel·lícula, t'hi posa, i si no, no, independentment d'allò que siguis", diu Bibian Norai, qui als seus films inclou tot tipus de variants sexuals a les escenes, igual com en els dirigits per homes. La mateixa opinió té Sandra Uve: "No es pot parlar d'un porno per a dones, ni tan sols

d'un porno de dones, perquè el porno és un gènere que, a banda d'altres objectius, té una funció ben clara: excitar l'espectador, sigui home o sigui dona." Tanmateix, Uve refusa en les seues pel·lícules incloure ejaculacions facials, la culminació de l'acte sexual preferida pel 99 per cent dels directors de cinema X avui: "Sense entrar en connotacions morals, em sembla matusser aquest primer pla de l'actriu somrient i fent gestos absurds que hem d'interpretar com que sent plaer. Abans, les ejaculacions a la cara eren més naturals, però s'han massificat per culpa de Private i ara són un fàstic redundant."

Quina és, llavors, la diferència entre un porno fet per dones i el que fan els homes? "Diuen que les dones ens fixem més en els detalls, però jo no ho trobo així —diu Bibian Norai—, penso que es tracta d'un estil de fer pel·lícules que, en el meu cas, no té res a veure amb el fet que jo sigui dona. He treballat com a actriu en pel·lícules porno, he estat allí, i sé molt bé el que vull i el que no vull."

"Jo em dedico al porno perquè m'agrada i el que més m'emprenya de l'actual és que no et creus que un actor i una actriu gaudeixen quan fan sexe a la pantalla —diu Sandra Uve—. Crec que aquesta és la meua aportació al gènere. Jo, quan

L'hongaresa Rita Faltoyano, actriu porno en actiu que ja ha dirigit un primer film.

un actor i una actriu han d'interpretar una escena de sexe, parlo amb ells i intento que hi hagi una atracció mútua que després es veurà a la pantalla. I dóna resultat. A *616 DF*, la majoria de les actrius em van dir que havien arribat a l'orgasme en les escenes sexuals." Una tècnica que certifica l'actor galleg Ramón Guevara: "Sandra et fa pensar que l'escena

sexual que filmaràs amb ella serà el clau de la teua vida. I ho és." Tant que el sentimental nascut a Galícia va aconseguir, al festival de Barcelona, el premi al millor actor espanyol pel seu treball a la pel·lícula d'Uve.

Paco Gisbert
Manuel Valencia

La connexió Catalunya-Madrid de les pioneres

Sandra Uve i Bibian Norai són actualment les úniques directors porno dels Països Catalans i unes de les poques d'Europa, però no són les primeres dones que es van posar darrere una càmera per filmar pel·lícules X. Una curiosa connexió entre Catalunya i Madrid és el punt en comú de les seues predecessores. La catalana Rosa Maria Almirall, més coneguda pel pseudònim de Lina Romay, té l'honor d'haver estat la primera directora de cinema X del nostre país. Malgrat el seu origen català, Almirall va treballar, a mitjan dècada dels vuitanta, a Madrid amb el seu company sentimental i descobridor, el prolífic director madrileny Jesús Franco. Amb diferents malnoms (principalment Lulú Laverne i Candy Coster), Almirall va signar vuit pel·lícules X en la prehistòria del porno espanyol, com ara *Una rajita para dos*, *El ojete de Lulú* o *Entre pitos anda el juego*, en les quals també participava com a actriu. No obstant això, els estudiosos de la matèria dubten sobre l'autoria real de les pel·lícules signades per Almirall i atribueixen les tasques de direcció al mateix Franco, encara que ell ho ha negat sistemàticament en un bon nombre d'entrevistes. Siguen seues o de Jesús Franco, el fet innegable és que Rosa Maria Almirall va treballar estretament

amb el director madrileny en la concepció i elaboració de totes les pel·lícules que han restat per a la posteritat com els primers pornos filmats a l'estat espanyol dins del marc de la legalitat.

María Cuadrado és madrilenya però treballa i viu a Barcelona des de fa més de vint anys. A l'ombra del seu company sentimental d'aleshores, el periodista madrileny José María Ponce, Cuadrado va ressuscitar el cinema porno espanyol a començament dels noranta, quan la producció de pel·lícules X a l'estat s'havia esgotat per les traves econòmiques que posava l'administració i l'allau de films d'altres nacionalitats, més barats per als exhibidors. Amb el malnom de María Bianco, Cuadrado es va convertir, als trenta-cinc anys, en una estrella del porno, i va participar en unes vint de les principals pel·lícules X que revifaren el sector durant la primera dècada dels anys noranta. Retirada com a actriu des de l'any 1997 i dedicada a diverses tasques de producció, María Bianco va dirigir *María Bianco, directora de porno* i un episodi de *Four Rooms X*, que són les seues úniques aportacions al porno com a directora fins al moment. P. G. / M. V.